

Міністерство освіти і науки України
 Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій
 ім. С.З. Гжицького
 Факультет механіки, енергетики та інформаційних технологій
 Кафедра електротехнічних систем

ЗАТВЕРДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
 к.т.н., доцент

Андрій ЧАБАН

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МАЛІ ЕЛЕКТРОСТАНЦІЇ»

ОП «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка»
 спеціальність
 G3 «Електрична інженерія»

ВИКЛАДАЧ

Гошко Маркіян Орестович

Електронна пошта: *m121314@ukr.net*

Телефон: +380981625272(Viber)

Доцент кафедри електротехнічних систем Львівського національного аграрного університету, кандидат технічних наук. Викладач з 30-річним досвідом, автор та співавтор понад 80 наукових статей, 40 навчально-методичних розробок. Сфера наукових інтересів: електроосвітлення, електротехнології.

ЛЬВІВ 2025

Опис дисципліни

Галузь знань G «Інженерія, виробництво та будівництво»

Спеціальність G3 «Електрична інженерія»

Освітньо-професійна програма «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка»

Рівень вищої освіти: другий (магістерський) рівень

Кількість кредитів – 3

Рік підготовки (семестр) – 1 рік (I семестр)

Компонента освітньої програми: вибіркова

Мова викладання: українська

Анотація навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є малі електростанції, їх проектування і надійна експлуатація.

Задачі вивчення дисципліни полягають в тому, щоб студент засвоїв загальні принципи побудови та проектування малих електростанцій.

Теоретичний матеріал висвітлюється у лекційному курсі. Лабораторні заняття спрямовані на засвоєння теоретичних положень лекційного матеріалу і формування у студентів практичних навичок по даній дисципліні. Лабораторні заняття охоплюють основні теоретичні розділи дисципліни, вони забезпечені відповідними робочими місцями і навчально-методичною літературою

Метою навчальної дисципліни «Малі електростанції» є формування у здобувачів вищої освіти знань про структуру, принципи побудови та функціонування малих електростанцій. В курсі розглядаються різні типи електростанцій (гідроелектростанції, вітрові, сонячні, геотермальні), їх принцип дії, умови використання та специфіку роботи.

Завдання навчальної дисципліни передбачають:

❖ набуття знань про структуру, класифікацію та режими роботи дизельних електростанцій.;

❖ набуття знань про структуру, класифікацію та режими роботи гідро електростанцій.;

❖ набуття знань про структуру, класифікацію та режими роботи сонячних електростанцій.;

❖ набуття знань про структуру, класифікацію та режими роботи вітро електростанцій.;

❖ набуття знань про структуру, класифікацію та режими роботи геотермальних електростанцій.;

❖ формування розуміння принципів побудови та роботи ліній електропередач, підстанцій і розподільчих пунктів.

Пререквізити: для успішного опанування курсу «Малі електростанції» необхідно володіти знаннями із курсів: «Фізика», «Математика», «Теоретичні осно-

ви електротехніки», «Електричні машини та апарати», «Відновлювані джерела енергії», «Основи електропостачання», «Релейний захист».

Відповідно до освітньо-професійної програми «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка» вивчення дисципліни забезпечує набуття здобувачами таких компетентностей та програмних результатів навчання:

Індекс в матриці ОПП	Програмні компоненти Брати з ОПП відповідних років
1	2
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні проблеми і задачі під час професійної діяльності у галузі електроенергетики, електротехніки та електромеханіки або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетентності	<ul style="list-style-type: none"> • Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях • Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми. • Здатність формувати команду фахівців.
Фахові (спеціальні) компетентності	<ul style="list-style-type: none"> • Здатність вирішувати комплексні спеціалізовані задачі і практичні проблеми, пов'язані з роботою електричних систем та мереж, електричної частини станцій і підстанцій та техніки високих напруг. • Здатність вирішувати комплексні спеціалізовані задачі і практичні проблеми, пов'язані з проблемами метрології, електричних вимірювань, роботою пристроїв автоматичного керування, релейного захисту та автоматики. • Здатність розробляти проекти електроенергетичного, електротехнічного та електромеханічного устаткування із дотриманням вимог законодавства, стандартів і технічного завдання.
Програмні результати навчання	<ul style="list-style-type: none"> • Знати і розуміти принципи роботи електричних систем та мереж, силового обладнання електричних станцій та підстанцій, пристроїв захисного заземлення та грозозахисту та уміти використовувати їх для вирішення практичних проблем у професійній діяльності. • Знати і розуміти теоретичні основи метрології та електричних вимірювань, принципи роботи пристроїв автоматичного керування, релейного захисту та автоматики, мати навички здійснення відповідних вимірювань і використання зазначених пристроїв для вирішення професійних завдань.

Зміст навчальної дисципліни

№ з/п	Назви тем та їх короткий зміст
1	Тема 1. Малі гідроелектростанції. 1.1. Енергія річки і її використання. 1.2. Потужність водяного потоку. 1.3. Втрати енергії потоку. 1.4. Класифікація малих гідроелектростанцій і особливості їх побудови.
2	Тема 2. Дизельні електростанції. 2.1. Будова стаціонарних дизельних електростанцій. 2.2. Потужність ДЕС та кількість генераторів. 2.3. Будова пересувних електростанцій. 2.4. Вимоги до дизельних пересувних електростанцій. 2.5. Класифікація пересувних електростанцій.

	2.6. Електростанції з приводом від тракторів.
3	Тема 3. Вітроелектростанції. 3.1. Вітер як джерело енергії. 3.2. Конструктивні схеми вітродвигунів. 3.3. Вітроелектричні установки постійного струму. 3.4. Вітроелектричні станції змінного струму.
4	Тема 4. Сонячні електростанції. 4.1. Будова СЕ. 4.2. Типи СЕ 4.3. Характеристики СЕ.
5	Тема 5. Геотермальні електростанції. 5.1. Будова ГеоЕ. 5.2. Типи ГеоЕ 5.3. Характеристики ГеоЕ.
6	Тема 6. Генератори постійного струму. 6.1. Класифікація генераторів постійного струму. 6.2. Характеристики генераторів. 6.3. Генератор з незалежним збудженням. 6.4. Генератор з паралельним збудженням. Умова самозбудження. 6.5. Паралельна робота генераторів постійного струму
7	Тема 7. Принципові схеми електричних станцій і підстанцій 7.1. Основні вихідні дані для вибору схеми електричних з'єднань станцій і підстанцій 7.2. Схеми електростанцій на напругах 380/220 В, 380/220 і 6-10 кВ, 6-10 кВ Схеми трансформаторних підстанцій
8	Тема 8. Графіки навантажень електричних станцій 8.1 Деякі відомості про навантаження 8.2 Приєднана та максимальна потужність споживачів 8.3 Втрати та витрати потужності в елементах електроустановки та на власні потреби 8.4 Добові графіки споживачів електростанцій і підстанцій

Методи навчання. Система контролю та оцінювання результатів навчання

Навчання з дисципліни «Малі електростанції» здійснюється із застосуванням сучасних інтерактивних та практикоорієнтованих методів, які поєднують словесні (лекція, пояснення, дискусія), наочні (демонстрація, робота з мультимедійними матеріалами) та активні форми (групові проєкти, семінари-дискусії, моделювання ситуацій). Використання проблемно-орієнтованих і дослідницьких підходів сприяє розвитку критичного та креативного мислення, уміння працювати в команді й приймати ефективні управлінські рішення. Ефективність забезпечується залученням сучасних цифрових інструментів, програмних засобів для планування й контролю, а також роботи з професійною літературою та науковими публікаціями.

Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється проведенням поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання відповідних завдань. Форми проведення поточного контролю – усне та письмове опитування, тестовий контроль.

«Електроенергетика, електротехніка і електромеханіка» за спеціалізацією «Електричні машини». Харків: НТУ «ХПІ», 2020. – 28 с.

4. Васи́лега П. О. Електропостачання. Суми: Видавництво “Університетська книга”, 2008. 415 с.

5. Коваленко О. І. Основи електропостачання сільського господарства : навч. посіб. Мелітополь: Видавництво ТОВ «Видавничий будинок ММД», 2011. 462 с.

6. Козирський В. В. Електропостачання в агропромисловому комплексі: підручник. Київ: Видавництво Аграрна освіта, 2011. 448 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Бібліотечно-інформаційні ресурси – книжковий фонд, періодика та фонди на електронних носіях бібліотеки ЛНУВМБ ім. С.З. Гжицького, державних органів науково-технічної інформації, наукових, науково-технічних бібліотек та інших наукових бібліотек України.

2. Віртуальне навчальне середовище ЛНУВМБ ім. С.З. Гжицького – <https://moodle.lnup.edu.ua/course/view.php?id=9950>

3. Електронні інформаційні ресурси мережі інтернет з переліком сайтів:

3.1 МАЛА ГІДРОЕНЕРГЕТИКА УКРАЇНИ: <https://energyukraine.org/wp-content/uploads/2018/05/Otchet-MGES1.pdf>

3.2 Малі ГЕС: <https://zbruc.eu/node/1912>

3.3 Малі та модульні електростанції: <http://energetika.in.ua/ua/books/book-3/part-1/section-4/4-4>

3.4 Національний стандарт України (ДСТУ, ПУЕ, ПБЕЕС), електронна база нормативних документів URL: <https://online.budstandart.com>.

3.5. Міненерго України, офіційний сайт Міністерства енергетики URL: <https://www.mev.gov.ua>.

4. Бібліотеки: Львівського ЛНУВМБ ім. С.З. Гжицького м. Дубляни, НУ «Львівська політехніка», Львівська національна наукова бібліотека України ім. В. Стефаника, м. Львів.